

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Hugvísindasvið

Blómlegar byggðir

Landnám Íslendinga í Saskatchewan

Ritgerð til BA-prófs í Íslensku sem öðru máli

**Katrín Níelsdóttir
Maí 2014**

Háskóli Íslands
Hugvísindasvið
Íslenska sem annað mál

Blómlegar byggðir

Landnám Íslendinga í Saskatchewan

Ritgerð til BA-prófs í Íslensku sem öðru máli

Katrín Níelsdóttir

Kt.: 070681-2939

Leiðbeinandi: Gunnar Þór Bjarnason

Maí 2014

Ágrip

Tilgangur þessarar ritgerðar er að skoða að hvaða marki íslenskir vesturfarar tóku þátt í upprunalegu landnámi Evrópubúa á því svæði sem að nú er þekkt sem Saskatchewan í Kanada.

Íslendingar gegndu mikilvægu hlutverki í landnámi Saskatchewan. Landnám Íslendinga í Saskatchewan samanstóð af tveimur hópum sem að komu þangað á mismunandi tíma og eftir ólíkum leiðum. Fyrri hópurinn kom í upphafi ársins 1886 og sá síðari kom eftir árið 1900.

Í þessari ritgerð legg ég áherslu á fyrstu bylgju innflytjenda og landnám þeirra en sá hópur kom annaðhvort beint frá Íslandi eða eyddi mjög skömmum tíma í Manitoba, Kanada eða Dakóta , Bandaríkjunum, áður en hann festi rætur í Saskatchewan.

Fjórar stærstu byggðir Íslendinga sem rætt er um í þessari ritgerð eru Þingvallabyggð, Lögberg, Hólabyggðir og Vatnabyggðir. Fjallað verður um uppbyggingu þeirra milli áranna 1886 og 1900.

Efnisyfirlit

Ágrip.....	1
Efnisyfirlit	2
1. Inngangur.....	3
2. Vesturferðir Íslendinga.....	4
3. Saskatchewan	6
4. Landnám Íslendinga í Saskatchewan.....	8
4.1 Íslensk menning í Saskatchewan	9
4.2 Atvinnulíf	12
5. Þingvallabyggð.....	14
6. Lögberg	16
7. Hólahverfi.....	18
8. Vatnabyggðir.....	19
9. Lokaorð	21
Heimildaskrá	22
Viðbætur.....	23
Nöfn þeirra sem settust að í Þingvallabyggð	23
Þingvallabyggð.....	25
Nöfn þeirra sem settust að í Lögbergi	28
Nöfn þeirra sem fóru frá Þingvallabyggð og Lögbergi	29
Nöfn þeirra sem settust að í Hólahverfi.....	30
Nöfn þeirra sem settust að við Foam-vatn.....	31

1. Inngangur

Oft er sagt að Kanada sé mósaík af menningu. Landið var byggt upp af fólki frá mörgum ólíkum löndum. Það kom mismunandi leiðir til Kanada. Það iðkaði fjölbreytt trúarbrögð og hafði ólík gildi. Það talaði mismunandi tungumál. Allir þeir sem fóru til Kanada áttu það sameiginlegt að vilja gefa fjölskyldu sinni tækifæri til að hefja nýtt líf. Það sama á við um alla þá Íslendinga sem fóru frá Íslandi til Kanada.

Það er allþekkt hér á landi að margir Íslendingar fluttust til Kanada. Til eru margir þekktir íslenskir bæir. Sem dæmi má nefna Gimli í Manitoba og Marksville í Alberta. Það er hins vegar minna þekkt staðreynd að Íslendingar fóru líka til Saskatchewan og settust þar að í sveitum og bæjum.

Ég er frá Saskatchewan og hef oft verið spurð að því hvort ég sé Vestur-Íslendingur og svarið er alltaf: „Nei, ég er frá Saskatchewan“. Mér fannst það nægilega skýrt svar. Ég vissi vel að íbúar Saskatchewan geta rakið rætur sínar til hinna ýmsu landa en stór hluti þeirra á forfeður frá Norðurlöndum. Mér fannst því áhugavert að velta upp spurningunni: „Hversu ríkan þátt áttu Íslendingar í uppbyggingu Saskatchewan?“

Markmið mitt er að skoða landnám Íslendinga í Saskatchewan. Þó að almennt sé til mikið af upplýsingum um Íslendinga sem fóru til Kanada, um sögur þeirra og byggðir, þá er töluvert minni upplýsingar að finna um þá sem settust að í Saskatchewan. Við almenna upplýsingaöflun voru eftirfarandi bækur mjög hjálplegar: *Annað Ísland – Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum* og *Örlagasaga vesturfaranna í máli og myndum* eftir Guðjón Arngrímsson. En til þess að afla upplýsinga um það svæði sem nú er þekkt sem Saskatchewan studdist ég einkum við bók sem fjallar um sögu Saskatchewan, *The Story of Saskatchewan and it's People* eftir John Hawkes. Einnig studdist ég við bók sem fjallar sérstaklega um Íslendinga í Saskatchewan, *The Saskatchewan Icelanders – A Strand of the Canadian Fabric* eftir Walter (Valdimar) Jacobsson Lindal. The Geneology Society Saskatchewan veitti mér frekari upplýsingar um byggðir í Saskatchewan.

Í ritgerðinni verður fjallað um landnám Íslendinga í Saskatchewan á árunum 1885–1900. Ég ætla ekki að fjalla um þá sem settust þar að eftir árið 1900, heldur ætla ég að einblína á það tímabil þegar fyrstu Evrópubúarnir fluttust til Saskatchewan.

2. Vesturferðir Íslendinga

„Þetta var orðið menningarsamfélag þar sem landnemarnir voru hetjurnar. Þeir voru kjarninn í menningar- og sögu-skoðun sem lofsöng sveitina. Ferðalagið frá gamla landinu og fyrstu árin í hinu nýja voru efni í endalausar sögur og sagnir, skráðar og óskráðar.“¹

„Stefna Kanada í innflytjendamálum var einföld: Landið var opið nánast öllum sem vildu koma að undanskildum öreigum eða sjúklingum sem ætla mátti að yrðu baggi á ríki eða sveit“²

Af þeim 50 milljónum evrópskra landnema sem fóru til Norður-Ameríku, voru 2,5 milljónir, eða aðeins 5%, frá Norðurlöndum.³ Í manntölum frá þessum tíma voru Vestur-Íslendingar oft flokkaðir með Norðmönnum, Svíum, Dönnum og Finnum sem Norðurlandabúar.⁴

Brottflytningar Íslendinga var hluti af hreyfingu í Evrópu á 19. og 20. öld. Íslendingar voru að fylgja fordæmi nágranna sinna á Norðurlöndum. Pólítískar aðstæður á Íslandi voru óhagstæðar og fjárkláðinn mikli sem olli dauða 200.000 sauðfjár á milli 1856 og 1860 gerði lífið erfitt á Íslandi.⁵ Veturinn 1858–1859 var einn sá versti í sögu landsins.⁶ Þessar aðstæður ruddu brautina fyrir brottflytningana á árunum 1873–1874. Gosið í Dyngjufjöllum árið 1875 fól stóran hluta af Norður-og Austurlandi með eldfjallaösku og hrakti það marga af heimilum sínum.⁷ Einnig var farið að bera á skorti á jarðnæði í sveitum og stuðlaði það að því að fólk var opnara fyrir því að freista gæfunnar og leita tækifæra með því að róa á önnur mið. Árið 1887 var eymdarár og mestu brottflytningarnir fóru fram næsta sumar.⁸ Að fara frá Íslandi til Kanada veitti Íslendingum tækifæri sem voru ekki í boði fyrir þá á Íslandi. Það var nóg af landrými í Kanada, sem var ekki í boði á Íslandi. Það gefur mann von um að eiga land og búskap fyrir sig.

Sagt var að Kanada væri land tækifæra. Það fyllti fólk af von um blómlega framtíð sem að ekki var að finna á Íslandi. Þekktur kanadískur vesturfari, John Taylor, gerði lista yfir kosti Kanada:

1. Engar engissprettur.

---

¹ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.43.

² Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.26.

³ Guðjón Arngrímsson, *Nýja Ísland - Örlagasaga vesturfaranna í máli og myndum*, bls. 26.

⁴ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.32.

⁵ Wolf og Hjaltadóttir, *Western Icelandic Short Stories*, bls. vii.

⁶ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.50.

⁷ Wolf og Hjaltadóttir, *Western Icelandic Short Stories*, bls. viii.

⁸ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.50.

2. Auðvelt að komast þangað.
3. Miklir hagar og gott til heyskapar.
4. Miklar fiskveiðar.
5. Hvergi er betra hveitirykjuland í Kanada.
6. Nægur viður til húsa, girðinga og eldiviðar.
7. Milli lands og Mikleyjar er góð höfn.
8. Vatnaleiðir eru frá landnáminu á alla vegu.
9. Járnbrautin til Kyrrahafsins liggur rétt framhjá suðurhluta landnámsins.⁹

Það sem að rak fólk af stað var draumur um bjartari framtíð, aðallega fyrir börnin. Það vildi betri lífsgæði fyrir börnin, möguleika á menntun. Fólk vildi taka þátt í að byggja upp nýtt land og það var reiðubúið til þess að leggja á sig mikla vinnu. Það var í raun tilbúið til þess að fórnna sínum lífsgæðum fyrir framtíð barna sinna, í þeirri von að dugnaður þeirra og þrautseigja skilaði sér til komandi kynslóða.¹⁰

Auði var ójafnt skipt á milli byggða. Ungt og barnalaust fólk var líklegra til að gefast upp.¹¹

„Talið er að 30–40% allra þeirra sem fengu land samkvæmt jarðlögum sambandsríkisins í Manitoba, Saskatchewan og Alberta hafi af einhverjum ástæðum hætt við áform sín og freistað gæfunnar annars staðar. Sumir þræluðu árum og jafnvel áratugum saman á landinu sínu en gáfust svo að lokum upp og héldu annað. Draumarnir rættust því ekki alltaf.“¹²

Þrátt fyrir fátækt á Íslandi, elskuðu Íslendingar enn heimaland sitt og hugsuðu til þess af hlýjum hug.¹³

Í Vesturfaraskrá Júníusar H. Kristinssonar eru 14.268 vesturfarar nefndir (á milli árána 1870–1914) og er talið að alls hafi um 20.000 manns farið frá Íslandi.¹⁴

Kirkjan var mjög mikilvægur hluti af menningu Íslendinga í Kanada. Mjög fljótlega eftir komuna vestur var hafist handa við að byggja kirkjur. Prestar sáu um athafnir sem að tengdust kirkjunni til að mynda sálgæslu, skírnir, fermingar, giftingar og útfarir. Peningum var safnað með söfnunarskál sem að gekk manna á milli í kirkjum. Þessir peningar voru notaðir til að

⁹ Guðjón Arngrímsson, *Nýja Ísland - Örlagasaga vesturfaranna í máli og myndum*, bls.123.

¹⁰ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.50.

¹¹ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland- Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.51.

¹² Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland- Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.51.

¹³ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.50.

¹⁴ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland- Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.34.

greiða presti og stuðla að viðhaldi hússins. Innan kirkjunnar störfuðu ýmiss konar klúbbar og félög, kvenfélög, bindindisfélög, ungmennafélög og sunnudagaskólar.¹⁵

„Því hlýnaði mönnum um hjartætur við að geta farið á sunnudögum í íslensku kirkjuna, hitt þar Íslendinga og fengið guðsorð á íslensku, alveg eins og heima.“¹⁶

3. Saskatchewan

Kort af Saskatchewan¹⁷

https://www.maps.com/ref_map.aspx?pid=12332

Saskatchewan er eina fylkið í Kanada þar sem landamæri eru algjörlega ákveðin af mönnum. Það liggur að Bandaríkjunum til suðurs, að Northwest Territories til norðurs og að Manitoba og Alberta til austurs og vesturs. Saskatchewan var aðskilið frá Northwest Territories árið 1905, á sama tíma og Alberta.¹⁸

¹⁵ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.128.

¹⁶ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.127.

¹⁷ Kortið var tekið af vefsíðunni https://www.maps.com/ref_map.aspx?pid=12332.

¹⁸ <http://www.thecanadianencyclopedia.com/en/article/saskatchewan/>.

Nafnið var fyrst notað opinberlega á hverfi í Northwest Territories árið 1882, það er dregið af enskri útgáfa af Cree orðinu, kisiskâciwanisîpiy, sem þýðir „skjótt flýtur áin“.¹⁹

Loftslag Saskatchewan sveiflast á einu ári frá einum öfgum yfir í aðrar. Þar er að finna köld snjóþung svæði í norðri, hófsamari svæði í kornbeltinu, og hálfþurrar sléttur í suðvestri. Í janúar er hitastig langt undir frostmarki allt að -50°C og í júlí er hitastig í kringum 40°C samkvæmt skráningu. Alla jafna er hiti vel undir frostmarki í janúar og í júlí er mikill hiti. Dagar án frosts geta verið um 60 til yfir 100 á ári hverju.²⁰

Vísbendingar um búsetu indíána í Saskatchewan má rekja að minnsta kosti til 10.000 f. Kr. Fyrstu evrópsku landkönnuðirnir komu til Kanada seint á 17. öld og voru flestir að leita að leiðum til þess að eiga viðskipti með skinn. Á 19. öld komu þangað vísindamenn sem höfðu áhuga á að auka þekkingu á svæðinu. Raunveruleg byggð hófst í kringum árið 1873. Á þeim tíma var landtaka frjáls og varð mikil aukning á landnámi á þessum tíma.²¹

Árið 1871 hóf kanadíska ríkisstjórnin samningaviðræður við indíána í norðvestri í því skyni að koma í veg fyrir frekari kröfu þeirra til lands og til að forðast uppreisn þeirra. Markmiðið var einnig að auðvelda stækkun í vestur. Sáttmálinn árið 1871 var sá fyrsti af mörgum og var ellefti sáttmálinn undirritaður árið 1923. Hlutar af sáttmálum tvö, fjögur, fimm, sex, sjö, átta og tíu tóku til þess svæðis sem í dag er þekkt sem Saskatchewan. Leiðtogar indíána (innfæddra) undirrituðu þessa sáttmála til þess að vernda menningu sína og hefðir og til að gefa fólki sínu kost á að lifa áfram samkvæmt þeim. Þetta var í raun örþrifarád af hálfu indíána sem að þeir neyddust til að gripa til vegna þeirra miklu áskoranna sem þeir stóðu frammi fyrir vegna ágangs evrópskra landnema og hrikalegs hruns Buffalos-stofnsins.²²

Árið 1872, samþykkti þing Kanada einnig í fyrsta sinn Dominion-landslög. Í þeim voru ákvæði um landnema og var markmið þeirra að örva fólksflutning á svæðið. Árið 1882–83 voru fyrstu járnbrautarlínurnar lagðar yfir svæði í suðurhluta Saskatchewan, í gegnum Regina og Moose Jaw. Allar forsendur til búsetu voru því til staðar fyrir evrópska innflytjendur vel fyrir árið 1900.²³

Innflytjendarád Saskatchewan á þessum tíma mótaði Saskatchewan-hérað í það sem það er nú. Fjöldi innflytjenda hafði það í för með sér að mikill hluti af landinu var tekinn í notkun,

¹⁹ <http://www.thecanadianencyclopedia.com/en/article/saskatchewan/>

²⁰ <http://www.thecanadianencyclopedia.com/en/article/saskatchewan/>

²¹ <http://www.thecanadianencyclopedia.com/en/article/saskatchewan/>

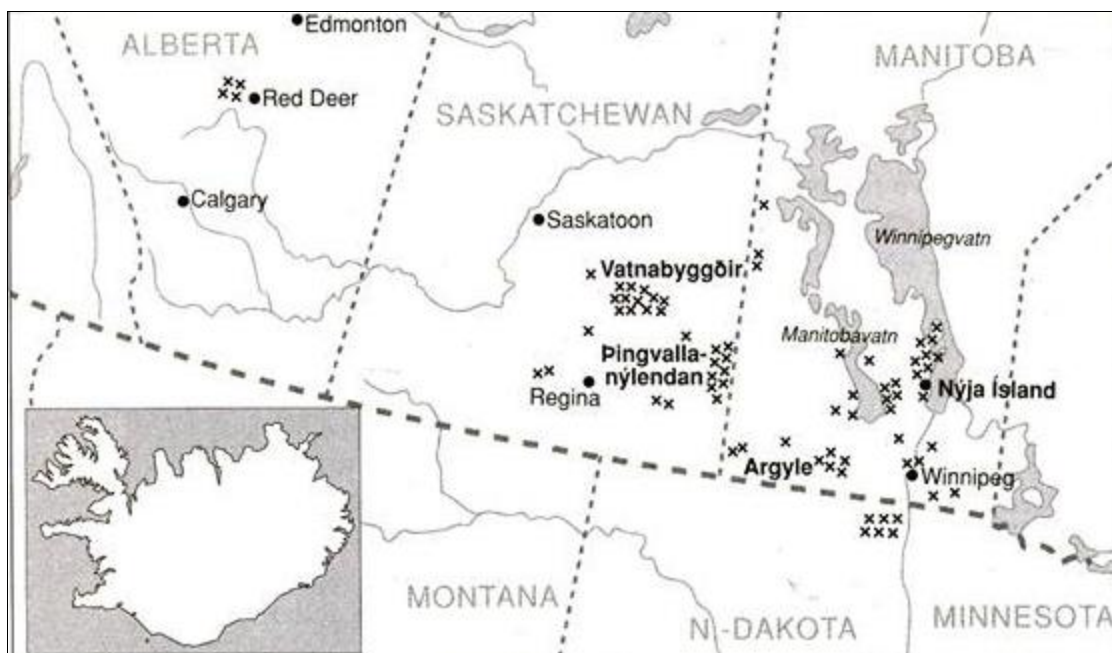
²² <http://www.thecanadianencyclopedia.com/en/article/saskatchewan/>

²³ <http://www.thecanadianencyclopedia.com/en/article/saskatchewan/>

jafnvel óæskilega mikill hluti og framleiðsla jókst verulega. Þessi mikla framleiðsla var mjög góð fyrir hagkerfi Kanada. Þetta kom af stað fjármagnsflæði sem að þarf til að byggja upp og þróa borgir. Í raun má segja að streymi innflytjenda hafi sett verulegan þrýsting á kanadísku ríkisstjórnina að styrkja innviði Kyrrahafsjárnbrautarinnar (Canadian Pacific Railway) og til að koma upp fráveitum í borgum. Innflytjendur í Saskatchewan sáu einnig til þess að mikil þörf var á vinnuafli til að viðhalda þessari þjónustu.²⁴

Margir landnemar frá Evrópu töldu sig hafa verið blekktá við komu sína til Saskatchewan. Þeim hafði verið talin trú um að í Saskatchewan væru ávaxtatré, lækir fullir af fiski og jafnvel vísundar til veiða. Raunveruleikinn var annar. Þeir mættu miklum erfiðleikum, uppskera brást stundum vegna frosts og ágangs nagdýra og lágt verð var á afurðum.²⁵

4. Landnám Íslendinga í Saskatchewan

„Í Saskatchewan eiga Íslendingar blómlegar byggðir.“²⁶

Nýbyggð Íslendinga í Saskatchewan er yfirleitt skipt í tvo hópa. Hópunum er skipt niður eftir komutíma sem og eftir þeirri leið sem var farin. Fyrsti hópurinn kom árið 1885 og var sá

²⁴ Hawkes, *The Story of Saskatchewan and its People – Volume II*, bls. 681.

²⁵ Hawkes, *The Story of Saskatchewan and its People – Volume II*, bls. 722.

²⁶ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls. 52.

hópur nýkominn til Kanada. Hinn hópurinn kom eftir 1900. Þessi hópur hafði þá þegar eytt töluverðum tíma í Norður-Ameríku, áður en hann kom til Saskatchewan.²⁷

Seinni hópur landnema hafði verið í Kanada eða Ameríku í nokkur ár áður en hann kom til Saskatchewan. Margir komu frá Norður-Dakóta eða Manitoba þar sem byggðir voru þegar orðnar fjölmennar. Á þeim tíma sem seinni hópurinn kom til Saskatchewan höfðu þeir sem fyrr komu þegar aðlagast aðstæðum. Meirihluti þessa hóps landnema settist að við Foamvötn.²⁸ Ekki verður frekar fjallað um þennan hóp í þessari ritgerð.

Fyrri hópurinn kom beint frá Íslandi. Þessi hópur kom um það bil 15–20 árum á undan hinum hópnum. Hópurinn hafði staldrað við í 2 til 3 ár í Winnipeg eða annars staðar en ekki sest þar að. Hópurinn var því í vissum skilningi enn á ferð þegar komið var til Saskatchewan.²⁹

Úr þessum hópi mynduðust fjögur hverfi. Fyrsta byggðin var stofnuð af Íslendingum árið 1885.³⁰ Fjórar nýjar byggðir voru stofnaðar og var lífið mjög svipað í þeim öllum fyrstu áratuginum. Það voru enskumælandi nágrannar einungis í aðliggjandi hverfum. Öll fjögur svæðin áttu það sameiginlegt að hafa áður verið óbyggt villt land fyrir komu Íslendinganna.³¹

Fáir átta sig á að Saskatchewan var eitt sinn stærsta og fjölmennasta íslenska samfélagið fyrir utan Ísland. Stærsta landnámssvæðið var Vatnabyggðir. Landnáms tímabil héraðsins var seint á 19. öld og snemma á 20. öld.

Fyrstu fjögur landnámsvæðin eða hverfin í Saskatchewan þar sem að Íslendingar settust að voru Thingvalla (Þingvallabyggð), Logberg (Lögberg), Holar (Hólar) og Foam Lake (Foamvatn). Í þessari ritgerð verður hér eftir notast við íslensk heiti þessara svæða.

4.1 Íslensk menning í Saskatchewan

Margar bækur voru fluttar frá Íslandi. Meðal þeirra voru: *Vídalínspostilla* Jóns biskups Vídalíns - d. 1720, sem var gríðarstór bók, hún var yfir 700 síður og þótti hún nauðsynlegt lesefni hjá mörgum á Íslandi. *Hugvekjur til kvöldlestra frá veturnóttum til langaföstu* eftir Pétur Pétursson, 1808–1891. Þessar bækur fylgdu fjölskyldum í gegnum kynslóðirnar. Þær bækur sem hafa varðveist bera það með sér að þær hafa ekki setið ónotaðar upp í hillu heldur verið mikið lesnar. Annað mikilvægt rit voru *Passíusálmar* eftir séra Hallgrímur Pétursson

²⁷ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.47.

²⁸ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.48.

²⁹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls. 47.

³⁰ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.48.

³¹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.47.

1614–1674. Þessi bók var ekki í boði á hverju heimili en mæður kunnu sálmana oft utanbókar og kenndu börnum sínum þá. Margar sögur fylgdu fólkinu yfir hafið og var þeim oft deilt á milli heimila. Skáldverk voru einnig tekin með frá Íslandi. Dæmi um slík verk er *Piltur og Stúlka* eftir Jón Thoroddsen. Einnig má nefna aðrar bækur, *Landafræði* 1827, *Húss Tabla* 1774 og jafnvel sumar þýðingar eins *Frithiofs Saga* eftir E. Tegnér og *Manfred* eftir Byron lávarð. Bækur voru notaðar til þess að halda við íslenskunni og til að miðla íslenskri menningu og sögu áfram til barnanna.³²

Fjölskyldur ræddu oft saman um það sem verið var að lesa, gamlar hetjur og skúrka úr fornsögum. Njáll, Gunnar, Grettir, Bergþóra, Flosi og fleiri vöknudú til lífs. Skipst var á skoðunum og voru söguhetjur ýmist dáðar eða fyrirlitnar. Með þessum hætti héldu íslensku innflytjendurnir menningararfi sínum á lofti og miðluðu honum áfram til barna sinna.³³

Margir landnemar fluttu rokka með sér frá Íslandi. Á hverju heimili var rokkur. Mæður og aðrar fullvaxnar konur sáu um að spinna. Íslendingar notuðu líka sérstaka aðferð við að þrjóna. Íslenska aðferðin er talin erfiðari en hin hefðbundna kanadíska.³⁴

Sú venja Íslendinga að lesa á kvöldin var fest í sessi í Kanada. Tvö íslensk blöð komu út einu sinni í viku í Winnipeg, *Heimkringla* og *Lögberg*. Sumar fjölskyldur höfðu ekki efni á að kaupa bæði blöðin. Þá var oft brugðið á það ráð að skiptast á dagblöðum. Venjan var sú að blöðin voru lesin upphátt fyrir heimilismenn. Seinna hófu blöðin að birta skáldskap og var það þá gert í formi „neðanmálssagna“ neðst á síðum blaðsins. „Sá siður að skiptast á dagblöðum hefur haldist áfram til dagsins í dag,“ skrifaði Lindal um miðja 20.öld.³⁵

„Íslensku blöðin, *Lögberg* og *Heimskringla*, gegndu mikilvægu hlutverki fyrir kaupmenn og aðra sem koma þurftu skilaboðum til íslenska samfélagsins.“³⁶

„Það skynjaði því fljótt mikilvægi þess að kunna ensku. Á vinnustað, þar sem peninga var aflað, urðu menn að tala og skrifa ensku. Í verslun og viðskiptum, þar sem þeim var eytt, urðu menn að tala og skrifa á ensku.“³⁷

³² Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.51–52.

³³ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.52-53.

³⁴ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.75.

³⁵ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.62.

³⁶ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.103.

³⁷ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.179.

Íslendingar voru mjög áhugasamir um að læra ensku. Þeir lærðu ensku við vinnu sína á bújörðum og við járnbrautir. Í viðbót við þetta lásu þeir heima á ensku. Fyrstu árin var þetta talið skylda.³⁸ Íslendingar voru mjög fljótir að læra ensku og það hjálpaði þeim mikið.³⁹

Íslenska var bara eitt af mörgum tungumálum frá Evrópu sem að talað var á þessum tíma í Kanada. Öll áttu þau þó það sameiginlegt að enskan tók yfir á endanum. Þróunin var með svipuðum hætti hjá öllum innflytjendum:

Þróunin tekur nokkra áratugi og kynslóðir og er fremur einföld: Fyrst eftir komuna vestur talar fólk aðeins móðurmálið sitt. Síðan tekur við alllangt tímabil þar sem það er tvítengt, talar móðurmálið á heimili sínu og ensku að öðru leyti – og slettir á báðum málum. Að lokum færast enskan inn á heimilið og móðurmálið glatast.⁴⁰

Þeir Íslendingar sem að fluttust til Kanada gengdu mikilvægu hlutverki í landnámi og í uppbyggingu landsins. Þeir voru staðráðnir í því að aðlagast aðstæðum. Þetta gerðu Íslendingar meðal annars með því að læra tungumálið og með því að leggja áherslu á að börnin gerðu slíkt hið sama. Það varð til þess að aðfluttir Íslendingar áttu auðvelt með að aðlagast hinu enskumælandi samfélagi.

Börnin töluðu ensku í skólanum en kennarar, með stuðningi foreldra, samþykktu það. Foreldrarnir vöndu sig á að tala við börnin á ensku frekar en íslensku þegar enskumælandi fólk var viðstatt.⁴¹

Til að byrja með var íslenskum börnum í Kanada kennt heima eins og gert var á Íslandi. Börnunum var kennt að lesa og skrifa sem og einföld stærðfræði. Á heimilinu var mest áhersla lögð á lestur. Þetta var gert til að varðveita íslenska tungu og menningararfleifð frá Íslandi. Á þeim tíma sem börnin byrjuðu að ganga í skóla voru þau yfirleitt vel læs á íslensku. Fjölskyldur ræddu oft sín á milli um það hvað börnin voru að lesa. Börnin sóttu aðeins skóla 6 mánuði ársins. Menntun barnanna var talin það mikilvæg að sagt er að um leið og íslenskir landnemar höfðu komið sér upp þaki yfir höfuðið var hafist handa við að byggja skóla fyrir börnin.⁴²

---

³⁸ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.60.

³⁹ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.179.

⁴⁰ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.177.

⁴¹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.60.

⁴² Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.52-53.

Tákn fyrir hljóð eru ólík í ensku og á íslensku. Til dæmis er „æ“ á íslensku „i“ á ensku. Sum íslensk hljóð eru bara ekki til í ensku eins og „u“ og „g“. Stundum þegar enskmælandi aðili reyndi að segja íslenskt nafn var það óskiljanlegt.⁴³

Til að aðlagast kanadísku samfélagi frekar, var mörgum íslenskum eftirnöfnum breytt til að falla að enskri tungu. Dæmi: Jónsson varð að „Johnson“, Árnason varð að „Anderson“, Guðmundsson varð að „Goodman“ eða „Goodmanson“, Stefánsson varð „Stevenson“ eða „Stevens“ eða „Stephanson“ og svo framvegis.⁴⁴ Sú hefð að gefa barni eftirnafn sem byggir á skírnarnafni föður síns hvarf því fljótlega.⁴⁵

Íslendingar breyttu ýmist nöfnum sínum eða héldu þeim óbreyttum, sérstaklega ef framburður var eins í ensku og á íslensku. Sumir aðlöguðu nöfn sín að enskri tungu, t.d. var Aðalheiði breytt í Allie, Björn og Bjarni verður Barney, Haraldur verður Hal og svo framvegis. Einnig fóru margir þá leið að nota gælunafn sitt sem var oftast þjálla í framburði. Dæmi um þetta er, þeir sem hétu Sigurður og Sigurkarl voru kallaðir Siggi.⁴⁶

4.2 Atvinnulíf

Það var ljóst að landbúnaðurinn byggðist á því að rækta hveiti til útflutnings. Á Íslandi var kvikfjárrækt en engin kornrækt. Þetta þýddi að Íslendingar höfðu einhverja þekkingu á búfé en ekki á hveitibúskap. Það var nýbyggð í nálægð við kornakra. Landnemar fengu störf á bæjum, ekki aðeins til þess að afla sér peninga, heldur einnig til að fá tækifæri til að læra búskap í nýju landi.⁴⁷

Það var lítið um vélar og voru þær því lítið notaðar. Fyrst var korni sáð af hendi í Þingvallabyggð og Lögbergi. Hveitiræktun gekk ekki vel fyrstu árin. Þetta var karlmannsvinna sem að gekk hægt vegna skorts á vélum og vegna þess að jörð fraus snemma á árinu. Nokkrum árum síðar var kornræktun tekin upp aftur með mun betri árangri. Frá þeim tíma var meiri raki í loftinu og Íslendingar höfðu einnig öðlast meiri reynslu með því að vinna á nálægum bæjum. Betri vélar voru einnig í boði.⁴⁸

⁴³ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls. 180.

⁴⁴ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls. 180-182.

⁴⁵ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.60.

⁴⁶ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls. 181-182.

⁴⁷ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.57.

⁴⁸ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.57.

Mjólkurkýr voru til staðar og mjólkinn var drukkin en hún var einnig notuð til skyr-, mysu-, og ostagerðar. Sumir voru með hænur. Eftir að mjólkurverksmiðjur voru byggðar þá var egg og smjör notað til að skipta á dagvöru.⁴⁹

Fólki var ráðlagt að kaupa naut í stað hesta. Þau voru ekki aðeins ódýrari en hestar heldur var auðveldara að meðhöndla og þjálfa þau til að draga búvélar heldur en hestana. Nautin gáfu líka af sér mjólkurvörur sem nýttust fjölskyldunni.⁵⁰ Af þessum ástæðum voru nautin mjög vinsæl á þessum tíma. Einnig var það talinn kostur að nautin áttu auðveldara með að vinna í kuldunum.⁵¹

Veturinn 1892–1893 var kallaður „harði Veturinn“. Hann byrjaði 7. október. Steini B. Ólson, sonur eins af fyrstu íslensku landnemunum, sagði eftirfarandi sögu:

Það var stormur sem að geysti þennan vetur. Þriggja daga snjóstormur geysti með miklum snjó og fellibyl. Veðrið var svo slæmt að það var ekki hægt að fara út til að leita að skepnunum og um 75% af héraðinu var þakið snjó. Leitin af dýrunum hófst þegar veðrinu slotaði og margar hjarðir fundust mjög langt frá heimilum sínum en þær höfðu fokið í burt. Ein hjörð villtist 48 kílómetra í burtu á meðan sjö kýr frá annarri hjörð hafði fórust í snjónum. 27. apríl sama ár á þessum erfiða vetri kom annar snjóstormur sem stóð einnig í þrjá daga. Að jafnaði var aðeins einn snjóstormur á vetri hverjum og var hann yfirleitt í október.

Helgi Árnason segir að Íslendingar hefðu ekki misst allar birgðir en Ólson segir að tjón hafi verið mjög mikið. Margir bændur misstu fé sitt úr hor.⁵² Veturinn 1887–1888 var einnig erfiður, það snjóaði mikið og djúpur snjór lá yfir öllu.⁵³

Í Þingvallabyggð og Lögbergi voru miklir þurrkar á árunum 1890–1895. Bera fór á vatnsskorti og þurrkuðust jafnvel vatnsholur upp. Þó að þurrkar séu algengir á grassléttum höfðu Íslendingar enga reynslu í að takast á við það. Talið er að sumarið 1892 hafi öll mýrarfen á svæðinu þornað upp. Sambands-ríkisstjórnin sendi aðstoð til þess að bora vatnsholur í leit að vatni en það bar ekki mikinn árangur.⁵⁴

---

⁴⁹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.75-76.

⁵⁰ Hawkes, *The Story of Saskatchewan and its People – Volume II*, bls.721.

⁵¹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.84-85.

⁵² Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.59.

⁵³ Hawkes, *The Story of Saskatchewan and its People – Volume II*, bls.721.

⁵⁴ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.91.

5. Þingvallabyggð

Þingvallabyggð var nefnd eftir Þingvöllum, staðnum á Íslandi þar sem Alþingi kom saman í mörg ár eftir að það var stofnað.⁵⁵ Þingvallabyggð lá 400 kílómetra vestur af Winnipeg og var ein helsta nýlendan í Saskatchewan. Þingvallabyggð er elsta byggðin í Saskatchewan.⁵⁶

Þingvallabyggð var miðstöð íslenskra nýlendna. Þingvallabyggð er rétt norðan við bæinn sem nú heitir Churchbridge. Á þessu svæði voru margar þýskar nýlendir, til dæmis Bereseena, Hofendahl, Landshutt og Langenburg.⁵⁷

Fyrstu þrír mennirnir til að skrá bæi á þessu svæði voru Jón Magnússon, Einar S. Suðfjörð og Björn Ólafsson. Jón Magnússon byggði fyrsta húsið á svæðinu haustið 1885.⁵⁸

Í febrúar 1886 gekk Einar Suðfjörð út að nýja bænum og kom að húsi sem Jón Magnússon hafði byggt, síðan hélt hann áfram þar til hann kom að svæði sem hann taldi vera hans og byrjaði að byggja. Eftir aðeins átta daga vinnu hafði hann einn reist vegg og hluta af þaki. Í mars 1886 hófu Jón Magnússon og Björn Ólafsson að byggja hús fyrir Björn. Vorið kom og snjórinn byrjaði að bráðna, jarðamörk urðu þá sýnileg aftur og var þá ljóst að Einar Suðfjörð byggði hús sitt á röngum stað, það var ekki einu sinni á hans jörð. Eftir þessa uppgötvun tóku mennirnir þrír, Einar, Jón og Björn, niður húsið og fluttu það á rétt tún og endurbyggðu það. Næst fóru þeir saman og byggðu hús fyrir Björn.⁵⁹

Á þessum tíma höfðu þrjár íslenskar fjölskyldur sest að í Saskatchewan. Það voru þau Einar Suðfjörð, Guðbjörg kona hans ásamt fjórum stúlkum en þær hétu Sigríður, Monica, Kristin og Maria. Kona Bjarnar Ólafssonar og börn þeirra, Guðný, Jónína og Þorsteinn. Þorsteinn breytti nafni sínu í Steini B. (Bjarnson) Olson. Þriðja fjölskyldan var Narfi Halldórsson, kona hans Ástríður og sonur þeirra Guðbrandur, þau völdu sér eftirnafnið Narfason.⁶⁰

Helgi Jónsson var í hópi fjórtán manns sem ferðaðist í gegnum Shellmouth og Þingvallabyggð í apríl og maí. Björn Ólafsson var í Shellmouth að vinna í sögunarverksmiðju meðan hinir fóru til Þingvallabyggðar. Sögunarverksmiðjan var síðar flutt til Millwood og Björn Ólafsson flutti við það.⁶¹

---

⁵⁵ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.82.

⁵⁶ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.179.

⁵⁷ Hawkes, *The Story of Saskatchewan and its People – Volume II*, bls.721.

⁵⁸ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.82.

⁵⁹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.83.

⁶⁰ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.83.

⁶¹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.84.

Sumarið 1886 kom Helgi Árnason til Millwood. Tvær fjölskyldur héldu saman áfram til Þingvallabyggðar. Fyrsta árið bjuggu þær saman í húsi. Jarðvegi var þjappað saman í vegg og byggt utan um hann með timbri. Torf var notað á þakið. Sagt er að húsið hafi líkst kleinuhring. Það var byggt við hól sem hafði verið grafið í.⁶²

Fimmtán íslenskar fjölskyldur fluttu til Þingvallabyggðar sumarið 1886.

Þann 12. ágúst 1887 kom hópur Íslendinga til Winnipeg. Hópurinn vann þar við uppskeru og hélt áfram ferð sinni. Þann 22. september 1887 valdi þessi hópur, (fyrir utan tvo bræður) sér fimm jarðir nokkra kílómetra frá bæ sem nú heitir Tantallon. Þann 11. október 1887 bættust bræðurnir Tómas Paulson og Árni Johnson í hópinn.⁶³ Fleiri Íslendingar komu næsta vor.⁶⁴

Helgi Jónsson var ritstjóri hins skammlífa íslenska dagblaðs sem hét *Leifur* og var gefið út í Winnipeg. Þetta var fyrsta íslenska dagblaðið sem gefið var út í Winnipeg. Helgi Jónsson var einnig landnámsumboðsmaður fyrir ríkisstjórn Kanada, það er að segja hann hjálpaði til við að opna svæði fyrir byggð. Hann opnaði verslanir á svæðum þar sem að gert var ráð fyrir að járnbrautarspor yrðu lögð. Helgi átti í samstarfi við Bjarna W. Westmann í viðskiptum. Helgi Jónsson lést árið 1887 en Bjarni Westmann hélt áfram för sinni og settist að í Churchbridge.⁶⁵

Strax í upphafi voru stigin skref til að mynda kirkjuhópa en það var ekki biskup á svæðinu í mörg ár. 36 manns byrjuðu frá 23 mismunandi fjölskyldum á svæðinu. Fyrstu yfirmenn kirkjuráðs voru Tómas Paulson, Árni Johnson, Jón Ögmundsson, Sigurður Johnson og Christjan Helgason. 1888 var Jón Bjarnason trúarleiðtogi og fyrsti forseti Icelandic Lutheran Synod. Hann heimsótti Þingvallabyggð og prédikaði í skólanum. Eftir það ferðaðist yfirmaður kirkjunnar oft um og heimsótti hverfin. Formlegt helgihald var óalgengt og langt var á milli þeirra, stundum var því jafnvel sleppt. Samfélögin héldu sjálf guðspjónustur á heimilum.⁶⁶

Árið 1888 var stofnaður söfnuður sem var kallaður Íslenski Lútherstrúarsöfnuðurinn (Icelandic Lutheran Synod) í hverfi sem að var kallað austurhverfi af Íslendingum.⁶⁷ Þann 14. mars 1891 var haldinn fundur á Þingvöllum og var ákveðið að byggja félagsheimili. Þessi ályktun var samþykkt af Ólafi Guðmundssyni og að byggja ætti sal eins fljótt og auðið væri. Einar Suðfjörð útvegaði landið fyrir bygginguna. Thomas Pálsson hafði umsjón með

---

⁶² Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.84.

⁶³ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.48.

⁶⁴ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.54.

⁶⁵ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.82.

⁶⁶ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.64.

⁶⁷ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.86.

framkvæmd byggingarinnar. Menn fóru í hverfið Lögberg, sem var svæði þar sem að mikið var af trjám. Komið var aftur með nóg af trjám fyrir bygginguna. Þessi bygging var einnig að notuð undir guðspjónustur.⁶⁸ Þessi salur var 7,3 x 12,2 metrar með fjórum gluggum á hvorri hlið. Við opnun voru engir bekkir, borð eða gólf í húsinu. Það var bætt úr þessu nokkru síðar. Þessi salur var notaður undir guðspjónustur fram til ársins 1910 þegar kirkja var reist við hliðina á kirkjugarðinum.⁶⁹ Kirkjugarðinn var tekinn í notkun árið 1887 og var hann staðsettur í miðri NE 22-22-32.⁷⁰ Narfi Halldórsson gaf 0,4 hektara (1 akra) af hífýli sínu til að grafa konu Helga Sigurðssonar og barn Einars Suðfjörð. Bæði barnið og konan voru grafin í sömu gröf. Þessi greftrun fór fram í austurenda kirkjugarðsins. Þegar kirkjan var reist var byggt yfir gröfina. Kirkjan og kirkjugarðurinn standa enn og kirkjugarðurinn er enn í notkun. Aðeins er að finna skráðar færslur um kirkjugarðinn frá árinu 1887–1914, þá fóru fram 82 jarðarfirir.⁷¹

6. Lögberg

Lögberg var hverfi í norðurausturhluta Churchbridge Calder. Það var ekki mikið af landnemum á þessu svæði og þarna var stundaður blandaður búskapur, það er að segja bæði skepnuhald og hveitirækt. Landnemar höfðu ekki mikla reynslu af slíkum búskap. Næstum allt hverfið var innan Township 24, á svæði 32. Þéttbýlt var orðið í Þingvallabyggð og var það helsta ástæða þess að fólk flutti sig um set á þessum tíma.⁷²

Árið 1890 fluttu íslenskir landnemar inn í hverfi norðan Þingvallabyggðar, nálægt bænum sem nú heitir Calder. Þetta hverfi var kallað Lögberg.⁷³ Lögberg var nefnt eftir kletti þar sem að lög voru samþykkt á Alþingi á Íslandi.⁷⁴

Húsin í Lögbergi voru mjög lítil. Þó að það væri mikið af viði í boði, höfðu landnemar ekki nægan tíma til að byggja stærri hús og því bjuggu þeir í frekar litlum húsum. Drengur einn spurði víst hvort þetta nýja hús væri ekki bara fyrir kúna.⁷⁵

Bereseena er á milli Þingvallabyggðar og Lögbergs.⁷⁶ Sameining þessara tveggja nýbyggða tók nokkurn tíma vegna þess að þýskir landnemar voru á milli þeirra. Í tímans rás

⁶⁸ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.86.

⁶⁹ http://heritagecemeteries.ca/index_files/Page2512.htm.

⁷⁰ „Townships“ og „range roads“ hafa ákveðin númerakerfi sem er notað yfir sveitarfélög úti á landsbyggðinni. Tölurnar hjálpa til að koma staðsetningu á vegi sem þeir eru fyrir hendi með tilliti til laga landið lýsing könnun kerfi. http://www.rmccormannpark.ca/index.php?option=com_content&task=view&id=50&Itemid=81.

⁷¹ http://heritagecemeteries.ca/index_files/Page2512.htm.

⁷² Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.89.

⁷³ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.48.

⁷⁴ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.82.

⁷⁵ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.89-90.

sameinuðust þessi héruð í eitt og var það þekkt sem „Þingvallabyggð-Lögberg“ eða „Churchbridge-Calder“.⁷⁷

Fyrstu Íslendingarnir settust að í Lögbergi árið 1890. Jóhannes Einarsson og Gísli Egilsson voru leiðtogar íslenskra landnema í Lögbergi. Þeir komu með stórar fjölskyldur. Þeir voru taldir traustir og góðir menn sem lögðu á sig mikla vinnu við að byggja upp svæðið.⁷⁸ Sumir fyrstu landnemanna í Lögbergi komu frá Bandaríkjunum, þeir höfðu með sér nautgripi og búnað til þess að halda uppi einföldum búskap.⁷⁹

Ólafur Anderson kom til Lögbergs sumarið 1892. Það sumar var einstaklega þurrt eftir erfiða veturinn 1892–1893. Hann hafði með sér 10 kýr. Þó að honum hafi ekki tekist að hefja búskap, því að hann skorti búnað fyrir heyskap, þá tókst honum samt með lántökum frá nágranna að fódra kýrnar sínar yfir sumarið.⁸⁰

Flestir þeirra sem að yfirgáfu Þingvallabyggð og settust að í Lögbergi héldu áfram að búa þar en Einar Suðfjörð og kona hans fluttu aftur til Þingvallabyggðar og voru jörðuð þar.

Eftir þurra sumarið 1892 og erfiða veturinn 1892–1893, yfirgáfu margir af íslensku landnemunum Þingvalla-Lögberg umdæmið. Þeir fluttu annaðhvort til Manitoba eða til Vatnabyggða.⁸¹

Fyrsti skólinn í Lögbergi var kallaður Rothbury-skóli og var hann á svæði nr. 204. Skólinn var byggður árið 1891. Þetta var einu ári eftir að landnemarnir komu. Á þessum tíma hafði suðurhverfið stækkað norðan og vestan frá Þingvalla-skóla. Sama ár og skólinn var reistur var annar skóli byggður, 13 kílómetra suður af Rothbury-skóla og í um sömu fjarlægð frá Churchbridge. Hann var í norðurvesturhluta suðurhverfis og hét skólinn Lögberg SD nr. 204.⁸² Þessi skóli var ekki bara byggður fyrir íslensk börn heldur einnig fyrir skosku og þýsku börnin á norðvestursvæðinu í Lögbergi.⁸³

Það varð fljótt ljóst að Rothbury-skólinn var of langt í burtu fyrir mörg íslensk börn og gátu þau ekki gengið í skólann. Í sumum tilvikum hefðu þau þurft að labba meira en 8 kílómetra.

---

⁷⁶ Hawkes, *The Story of Saskatchewan and its People – Volume II*, bls.721.

⁷⁷ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.48.

⁷⁸ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.89.

⁷⁹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.90.

⁸⁰ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.90.

⁸¹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.92.

⁸² Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.55.

⁸³ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.90.

Árið 1895 var nýr skóli byggður um 13 km austur af Rothbury skóla. Þessi nýi skóli var kallaður Minervraskóli og var hann á svæði nr. 390.⁸⁴

Þegar landnemar komu til Lögbergs árið 1890 gengu þeir í söfnuðinn í Þingvallabyggð og voru partur af honum til ársins 1914. Fólkið frá Lögbergi byggði kirkju á árunum 1902–1905. Fundir, tónleikar og helgihald fóru fram í þessari byggingu.⁸⁵

Árið 1901 fór fundur fram í Lögbergsskóla með séra JT Clemens í Íslenska Lútherstrúarsöfnuðinum og íbúum Þingvallabyggðar. Á þessum fundi voru tengsl við söfnuðinn í Þingvallabyggð slitin. Fólkið í vestra hverfi vildi kirkju meira miðsvæðis og var þessi hópur þekktur sem Concordia Lúterski söfnuðurinn. Fyrstu yfirmenn hans voru Freysteinn Johnson, Björn Thorbergson, S. Loptson, JJ Finnsson og Atni Arnason. Frá 1901–1904 voru kirkjuþjónustur haldnar í Lögbergsskóla. Árið 1904 var kirkja byggð á þessum slóðum.⁸⁶

7. Hólahverfi

Hólahverfi (Holar) er austur af þorpinu Tantallon sem er nú þekkt sem Tantallonhverfi.⁸⁷ Hólahverfi var upphaflega ætlað skoskum landnemum sem af einhverjum ástæðum komu aldrei.⁸⁸

Frímann B. Anderson kom 22. september 1887, með hópi íslenskra landnema. Guðmundur Þorsteinson kom með konu sinni og 8 ára gamalli dóttur sinni. Sigurður Anderson kom með konu sinni og syni þeirra Hjalta, sem var 13 ára á þeim tíma. John Ágúst Johnson og bróðir hans Stefán B. Johnson komu báðir án eiginkvenna og barna. Þann 11. október 1887 komu bræðurnir Eiríkur, Tryggvi og Guðmundur Þorsteinssynir, eftir að þeir höfðu verið að vinna á sveitabæ nálægt Brandon.⁸⁹

Nýju landnemarnir settu upp tjöld á hæð og bjuggu í þeim fyrstu sex vikurnar. Landnámsfyrtæki sem hét North West Loan Company lánaði \$ 250,00 til hvers fullorðins karlmanns sem settist að á svæðinu. Þetta lán átti að nota til að kaupa naut, kýr og vagn. Guðmundur og Tryggvi notuðu hluta af peningum sínum til að kaupa í sameiningu naut, kýr

---

⁸⁴ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.90.

⁸⁵ http://heritagecemeteries.ca/index_files/Page2622.htm.

⁸⁶ http://heritagecemeteries.ca/index_files/Page2567.htm.

⁸⁷ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.108.

⁸⁸ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.109.

⁸⁹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.109.

og vagn. Þeir spöruðu afganginn af peningnum fyrir aðrar nauðsynjar. Sigurður og Eiríkur gerðu það sama.⁹⁰

Árin áður en skólahús var byggt bauð Sigurður Anderson heimili sitt til afnota undir skólalald. Árið 1890 flutti íslensk stúlka frá Brandon í Manitoba til að kenna börnunum. Hafist var handa við að byggja fyrsta skólahúsið árið 1892 en það kláraðist ekki vegna þess að ekki var nóg timbur í boði. Árið 1884 var byggingu Hólar School Number 317 lokið. Skólinn var í notkun til ársins 1918.⁹¹

Ef frá er talin stutt umfjöllun í bók Lindals *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, er því miður litlar upplýsingar að finna um Hólahverfi fyrir árið 1900.

8. Vatnabyggðir

Vegna erfiðleikanna á árunum 1892–1893 ákváðu margir landnemar í Þingvallabyggð og Lögbergi að það væri kominn tími til að halda áfram. Sumarið 1893 færðu margir landnemar sig til Manitoba meðan aðrir fóru til Vatnabyggða. Stærsti hópurinn fór árið eftir, eða árið 1894. Það fólk sem fór reyndi að selja heimili sín og land fyrst en það gekk mjög illa. Bøðvar Johnson seldi land sitt fyrir einn hest og flutti til Manitoba og Bernard Johnson seldi bæ sinn fyrir einn hest og flutti til Foam-vatns.⁹²

Vatnabyggð er 200 kílómetra norðurvestur af Þingvallabyggð. Staðurinn er einnig kallaður Quill og Foam-vötn.⁹³

Vesturhluti Kanada var í miðri hringrás þurrka á þessum tíma. Það var farið að bera á fæðuskorti fyrir dýrin þar sem að ekki var nóg gras. Vorið 1891 héldu Ingimundur Eiríksson og Christjan J. Helgason í vesturátt frá Þingvöllum í leit að landi sem var ekki eins þurrt og Þingvallasvæðið. Báðir mennirnir höfðu komið til Þingvallabyggðar árið 1886. Markmið þeirra var að finna hentugri stað til að lifa á. Þeir komu að Fishing-vatni og þar fundu þeir vatn, mikið gras og tré. Mennirnir fóru svo aftur til Þingvallabyggðar.⁹⁴

Vorið 1892 komu þrjár fjölskyldur til vesturhluta Þingvallabyggðar. Þetta voru Ingimundur Eiríksson og kona hans Steinunn og móðir hans Gróa, Gísli og Valgerður Bildfell, Bjarni og

---

⁹⁰ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.110.

⁹¹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.54.

⁹² Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.92.

⁹³ Guðjón Arngrímsson, *Annað Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*, bls.48.

⁹⁴ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.121.

Guðrún Jasonson og Lafrans Johnson. Þau komu 27. júní 1892. Haustið sama ár mættu Sveinn og Guðrún Halldórsson og Stefán og Guðrún Ólafsson til leiks til Fishing-vatns. Það var ekki nægur tími til að byggja hús fyrir alla áður en veturinn skall á það ár. Því var brugðið á það ráð að byggja eitt hús og hlöðu fyrir alla. Allir nema Olafson fjölskyldan bjuggu í húsinu en hún bjó í hluta af hlöðunni.⁹⁵

Landnemar höfðu safnað nóg af heyi fyrir skepurnar til að hafa yfir veturinn en sléttueldar brenndu það allt. Leitað var að heyi og þeir fundu stóran engireit. Það kom síðar í ljós að þetta engi var reyndar Foam-vatn, sem hafði þornað upp á þurru árunum. Á meðan þurrkarnir vörðu voru sléttueldar mjög algengir. Árið 1885 voru sérstaklega skæðir eldar en landnemunum tókst að bjarga byggingum sínum. Landnemar fóru hægt og sígandi að færa sig og árið 1894 höfðu allir yfirgefið Fishing-vatn og færðist byggðin að Foam-vatni.⁹⁶

Christjan Helgason var einn af fyrstu landnemunum við Fishing-vatn og kom hann þangað árið 1891. Hann flutti til White Sand River um stund en ákvað að ganga til liðs við hina í hópnum við Foam-vatn. Árið 1897 kom hann til Foam-vatns og fluttu með honum foreldrar konu hans, Jóhannes og Lilja Bjarnason. Þorsteinn Þorsteinson hafði einnig sest að á White Sand River, en flutti svo til Foam-vatns árið 1898. Christján Gabrielson kom með fjölskyldu sinni árið 1897. Árið 1888 kom Thomas Paulson ásamt konu sinni og syni þeirra Jóhannesi til Foam-vatns og byggði heimili vestan við vatnið. 1889 kom Guðbrandur Narfason og foreldrar hans og fluttu þau norðan megin við vatnið. Við lok aldarinnar var tjörnin fyllt aftur upp með vatni og var hringur í kringum hana af íslenskum bæjum.⁹⁷

Þörfin fyrir skóla við Foam-vatn var ekki eins brýn vegna þess að börn fyrstu landnemanna voru mjög ung. Fyrsti skólinn var opnaður þar árið 1899. Hann var byggður úr timbri og með tinþaki. Borð og stólar voru öll smíðuð af Helga Sigurðssyni. Sonur Helga var Kristján Helgason sem var einn af sex fyrstu landnemunum við Foam-vatn.⁹⁸

---

⁹⁵ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.122.

⁹⁶ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.122.

⁹⁷ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.123.

⁹⁸ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.55.

9. Lokaorð

Íslendingar áttu stóran þátt í því að móta og byggja upp það svæði sem að nú er þekkt sem Saskatchewan-hérað í Kanada. Þeir sem settust fyrst að í Saskatchewan komu annaðhvort beint frá Íslandi eða höfðu aðeins eytt stuttum tíma í Manitoba í Kanada eða Dakota í Bandaríkjunum. Ætlun þeirra var að heimili þeirra yrði í Saskatchewan. Landnám Íslendinga í Saskatchewan hófst árið 1885. Fyrstu landnemar settust að í Þingvallabyggð. Árið 1887 komu fyrstu landnemarnir til Hólabyggðar (í Hólahérað). Fyrstu íslensku landnemarnir settust að í Lögbergi árið 1890 og landnám í Vatnabyggð hófst árið 1891.

Sögur af þessum fyrstu landnemunum og fjölskyldum þeirra hafa verið vel varðveittar og eru þar af leiðandi aðgengilegar fyrir okkur í dag. Þetta eru meðal annars flest nöfn landnemanna í svokölluðum landsnámsskrám. Þótt óheppilegt sé að aðeins eftirnöfn karlmannna sem að fluttust til Kanada séu á listanum, var ég ánægð að komast að því að mörg eftirnöfn kvenna var að finna í skráum kirkjugarða frá fyrstu árum landnámsins.

Þessir fyrstu landnemar og fjölskyldur þeirra fórnúðu miklu og unnu hörðum höndum til þess að eiga kost á nýju og betra lífi fyrir fjölskyldur sínar og afkomendur. Þeir lærðu að stunda búskap við algjörlega nýjar og framandi aðstæður, þeir tileinkuðu sér nýja tækni og lærðu nýtt tungumál. Þeir þurftu að berjast við erfitt veðurfar og loftslag sem þeir voru með öllu óvanir. Það má segja að aðstæður hafi oft á tímum verið verulega erfiðar en þeir landnemar sem að þraukuðu tóku þátt í því að byggja upp nýtt land. Arfleið þeirra lifir enn í Saskatchewan.

Heimildaskrá

- Árný Hjaltadóttir og Wolf Kristen. (1992). *Western Icelandic Short Stories. Í Western Icelandic Short Stories*. Winnipeg : University of Manitoba Press. Guðjón
- Guðjón Arngrímsson. (1997). *Í Nýja Ísland - Örlagasaga vesturfaranna í máli og myndum*. Reykjavík: Mál og Menning.
- Guðjón Arngrímsson. (1998). *Nýja Ísland - Gullöld Vestur-Íslendinga í máli og myndum*. Reykjavík: Mál og Menning.
- Hawkes, John. (1924). *The Story of Saskatchewan and its People. Volume II*. Chicago-Regina: The S.J. Clarke Publishing Company.
- Heritage Cemeteries Project. (23. 02 2014). *heritagecemeteries.ca*. Sótt frá Heritage Cemeteries Project Inc.: http://heritagecemeteries.ca/index_files/Page2512.htm
- Historica Foundation. (4 2014). *The Canadian Encyclopedia* . Sótt frá <http://www.thecanadianencyclopedia.com>.
- Lindal, Walter Valdimar Jacobson. (1955). *The Saskatchewan Icelanders - A Strand of the Canadian Fabric* . Winnipeg: The Columbia Press Ltd. .
- Maps.com. (26. 03 2014). Sótt frá https://www.maps.com/ref_map.aspx?pid=12332.
- Neijmann, Daisy. (2006). *A history of Icelandic Literature*. Nebraska: University of Nebraska.
- Rural Municipality of Corman Park*. (01. 05 2014). Sótt frá http://www.rm-cormanpark.ca/index.php?option=com_content&task=view&id=50&Itemid=81
- Saskatchewan, G. o. (26. 03 2014). Sótt frá <http://www.gov.sk.ca>: <http://www.gov.sk.ca/Default.aspx?DN=a133c043-1183-428a-ac61-9c575fd56e29>
- Tipton, J. (13. 04 2014). *Find a Grave*. Sótt frá World Vital Records: http://www.worldvitalrecords.com/SingleIndexListView.aspx?qt=l&ix=findagrave&zplace=CANADA&zdater=0&*content=thingvalla&fh=75
- University of Regina . (2006). *The Encyclopedia of Saskatchewan* . Sótt 15. January 2014 frá http://esask.uregina.ca/terms_of_use.html

Viðbætur

Nöfn þeirra sem settust að í Þingvallabyggð

Á þessum lista yfir landnema í Þingvallabyggð eru nöfn þeirra sem settust þar að á árunum 1885–1887. Á listanum eru ekki nöfn barna og einnig vantar eftirnöfn eiginkvenna.⁹⁹ Stafsetning er höfð með sama hætti og er í þeim heimildum sem stuðst er við.

1. Arnason, Arni og Ingibjörg.
2. Arnason, Helgi og Gudrun.
3. Arnason, Olafur og Malfrídur.
4. Bjarnason, Eiríkur og Oddný.
5. Bölvardsdóttir, Ingibjörg (ekkjja).
6. Breidfjorð, Sigurður M. og Kristbjörg.
7. Einars, Elizabet.
8. Einarsson, Magnus og Ragnhildur.
9. Einarsson, Petur og Halla.
10. Eriksón, Magnus og Guðrun.
11. Eriksón, Sveinn og Guðfinna.
12. Eyjolfson, Halldor og Sigríður.
13. Eyjolfson, Konrad, Guðbjörg (d. 1891) og María.
14. Eyjolfson, Sigurður og Guðrun.
15. Eyvindson, Friðrik og Guðrun.
16. Finnsson, Gudjon og Steinunn.
17. Fredericks, Sigríður (ekkjja).
18. Gíslason, Hinrik og Jorunn.
19. Guðbrandsson, Guðbrandur.
20. Guðmundson, Grímur og Ingibjörg.
21. Guðmundsson, Guðmundur og Thora.
22. Guðmundsson, Sigurbjorn (ekkjja).
23. Guðmundsdóttir, Guðrun (ekkjja).
24. Halldorsson, Narfi og Astríður.
25. Hanneson, Arni og Guðrun.
26. Hinrikson, Magnus og Kristín.
27. Hjaltason, Hjalti og Margret.
28. Hjalmarson, Hjalmar og Jofríður.
29. Hordal, Jon J. og Halldora.

---

⁹⁹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.100–102.

30. Holm, Jon E. og Ingibjorg.
31. Ingimundarson, Bjarni og Guðrun.
32. Ingimundsson, Tóomas og Guðrun.
33. Johannsson, Johann og Sigríður.
34. Johnson, Arni og Margret.
35. Johnson, Bergthor Olafur og Thorunn.
36. Johnson, Bodvar.
37. Johnson, Gisli og Guðny.
38. Johnson, Guðni og Thora.
39. Johnson, Jens og Anna.
40. Johnson, Marteinn og Helga.
41. Johnson, Olafur Guðmundsson og Sigþriður.
42. Johnson, Sigurður, Thora (d.1899) og Palina.
43. Jonsson, Bjorn og Olafia.
44. Jonsson, Freysteinn og Kristin.
45. Kristjansson, Arngrímur og Asa Solveig.
46. Laxdal, Jens og Guðríður.
47. Lopston, Sveinbjorn og Steinunn.
48. Magnusson, Jon.
49. Magnusson, Magnus og Guðrun.
50. Magnusson, Magnus Jr. Og Guðrun.
51. Norman, Thorarinn J. og Margret.
52. Ogmundsson, Jon og Þjóðbjorg.
53. Ogmundsson, Ogmundur og Þorbjorg.
54. Olafson, Ingimundur og Katrin.
55. Olafson, Olafur og Guðlaug.
56. Olafson, Bjorn og Guðrun.
57. Olafson, Jon og Kristbjorg.
58. Olson, Joseph og Margret.
59. Petersson, Magnus og Ingibjorg.
60. Petersson, Vilhjalmur og Helga.
61. Rogavaldson, Jon og Guðny.
62. Sigurdson, Fridbjorn og Ingibjorg.
63. Sigurdson, Helgi og Guðrun.
64. Sigurdsson, Jon og Rosa.
65. Sigurdson, Magnus og Ingigerður.
66. Stephansson, Bjarni og Elin.

67. Sudfjord, Einar og Guðbjörg.
68. Sodli, Jon og Guðbjörg.
69. Solmundsson, Guðbrandur og Kristbjörg.
70. Thorbergsson, Bjorn og Helga.
71. Thordarson, Bjarni (ekkjja).
72. Thordarson, Jón og Guðfinna.
73. Thordarson, Thorður og Rosa.
74. Thorlakson, Magnus S. og Monica.
75. Thorsteinson, Asmundur og Ragnheiður.
76. Thorleifsson, Bjorn og Thorunn Ingihildur.
77. Thorseinson, Vigfus og Guðriður.
78. Tomasson, Bjarni og Anna.
79. Valberg, Stefan J. Og Anna.
80. Westmann, Bjarni D. Og Ingibjörg.
81. Westmann, Davis B. Og Thordis.¹⁰⁰

Þingvallabyggð

Á þessum lista eru nöfn þeirra sem að jarðsettir eru í kirkjugarðinum í Þingvallabyggð. Fæðingadagur þeirra er ekki þekktur. Stundum eru nöfn þeirra ekki heldur þekkt.¹⁰¹ Ártalið segir hvaða ár fólkið dó. Fæðingaár eru ekki þekkt. Stafsetning er höfð með sama hætti og er í þeim heimildum sem stuðst er við.

1. Gudbjörg Sveinsdóttir	1887
2. Eiríkur Ingimundarson	1888
3. Gudny Freysteinsdóttir	1887
4. Snjolaug Sigurdsson	1887
5. Filipía Solveig Sigurdsson	1887
6. Olafsson (skírnarnafn óþekkt)	1887
7. Olafsson (skírnarnafn óþekkt)	1887
8. Jon Gudmundsson	1888
9. Stephansson (skírnarnafn óþekkt)	1888
10. Stephansson (skírnarnafn óþekkt)	1888
11. Jonsson (skírnarnafn óþekkt)	1888
12. Thorsteinsson (skírnarnafn óþekkt)	1888
13. Jasonsson (skírnarnafn óþekkt)	1888

¹⁰⁰ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.100–102.

¹⁰¹ http://www.worldvitalrecords.com/SingleIndexListView.aspx?qt=l&ix=findagrave&zplace=CANADA&zdater=0&*content=thingvalla&fh=75.

14. Thordarson (skírnarnafn óþekkt)	1888
15. Thordarson (skírnarnafn óþekkt)	1888
16. Oddny Thordardottir	1888
17. Jon Olafsson	1890
18. Jonsson (skírnarnafn óþekkt)	1890
19. Kristbjorg Bergthorsdottir	1895
20. Gudmundur Gudmundsson	1891
21. Sudfjord (skírnarnafn óþekkt)	1890
22. Sudfjord (skírnarnafn óþekkt)	1890
23. Gudbjorg Sveinsdottir	1891
24. Eyjolfsson (skírnarnafn óþekkt)	(óþekkt árið)
25. Hjalti Hjaltason	1891
26. Gudrun Olafsdottir	1889
27. Magnus Sigurdsson	1892
28. Jonsson (skírnarnafn óþekkt)	1891
29. Stefan Thorlaksson	1892
30. Kristin Bildfell	1892
31. Jonas Jonsson	1892
32. Svein Jonsson	1892
33. Halldora Baldvinsdottir	1890
34. Einar Olafsson	1893
35. Gudridur Olafsdottir	1893
36. Jon Freysteinnsson	1893
37. Loptsson (skírnarnafn óþekkt)	1893
38. Thuridur Jonsdottir	1893
39. Jonsson (skírnarnafn óþekkt)	1893
40. Gudmundsson (skírnarnafn óþekkt)	1893
41. Josef Olafsson	1892
42. Arnason (skírnarnafn óþekkt)	1894
43. Jorunn Magnúsdottir	1897
44. Kristin Sveinsdottir	1896
45. Jon Bjorgvin Norman	1896
46. Kristin Jonsdottir	1896
47. Kristbjorg Jonsdottir	1896
48. Gudbrundur Saemundsson	1896
49. Eiríkur Jonsson	1896
50. Hannesson (skírnarnafn óþekkt)	1897

51. Narfason (skírnarnafn óþekkt)	1898
52. Ragnheidur Egilsson	1898
53. Einarsson (skírnarnafn óþekkt)	1898
54. Thora Hannesdottir	1899
55. Job Sveinsson	1902
56. Sigridur Thorbergsdottir	1902
57. Gudmundur Thordarson	1904
58. David Westman	1907
59. Ragnhildur Magnusdottir	1903
60. Thordur Thordarsson	1904
61. Jon Norman	1905
62. Jon Agust Hedman	1905
63. Bjarni Eiriksson	1905
64. Skaalerud (skírnarnafn óþekkt)	1906
65. Skaalerud (skírnarnafn óþekkt)	1912
66. Helgi Helgason	1906
67. Ingunn Norman	1907
68. Margaret Norman	1907
69. Thorarinn Norman	1908
70. Helga Westman	1909
71. Sigridur Gudmundsdottir	1909
72. Magnus Einarsson	1909
73. Helga Jonsdottir	1910
74. Arngrimur Kristjansson	1910
75. Stephan Valberg	1911
76. Freysteinn Jonsson	1914
77. Oddgeir Johnson	1914
78. Nordin (skírnarnafn óþekkt)	1914 ¹⁰²

---

¹⁰² http://www.worldvitalrecords.com/SingleIndexListView.aspx?qt=l&ix=findagrave&zplace=CANADA&zdater=0&*content=thingvalla&fh=75.

Nöfn þeirra sem settust að í Lögbergi

Þetta er listi yfir landnema í Lögbergi, nöfn þeirra sem settust þar að á árunum 1890–1892. Margir af þeim fóru og settust að í Vatnabyggð 1892–1893. Á þessum lista vantar nöfn barna og eftirnöfn kvenna.¹⁰³ Stafsetning er höfð með sama hætti og er í þeim heimildum sem stuðst er við.

1. Anderson, Olafur og Guðrun.
2. Egilsson, Gisli og Ragnheiður.
3. Einarsson, Johannes og Sigurlaug.
4. Friðriksson, Friðrik og Sigríður.
5. Guðnason, Benedikt og Margret.
6. Hinrikson, Jacob og Maria.
7. Johnson, Fred (einnig þekktur sem Friðlundur) og Helga.
8. Johnson, Sveinn og Kristin.
9. Jonsson, Thorleifur og Sigríður.
10. Jonsson, Asgeir og Kristin.
11. Jonsson, Bodvar og Ragnhildur.
12. Jonasson, Johann.
13. Laxdal, Thorkell og Guðny.
14. Lindal, Jacob H. Og Holmfriður Anna.
15. Olafson, Bodvar og Ragnhildur.
16. Reykjalin, Snorri og Palina.
17. Sveinsson, Benedikt.
18. Sigurdson, Jon og Sigurlaug.
19. Skagfjord, Bjorn.
20. Skagfjord, Kristjan.
21. Tergeson, Hans P. Og Sigríður.
22. Thorlakson, Stefan Johannes og Johanna.
23. Tomasson, Stefan og Thorunn.
24. Thorleifson, Jon og Sigríður.
25. Thorleifson, Johann og Guðrun.
26. Valdimarson, Davíð og Guðbjörg.¹⁰⁴

---

¹⁰³ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.102–103.

¹⁰⁴ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.102–103.

Nöfn þeirra sem fóru frá Þingvallabyggð og Lögbergi

Hér eru nöfn þeirra sem settust að í Þingvallabyggð-Lögbergi 1892–1893. Þetta er listi yfir þá sem fóru með fjölskyldum sínum en aðrir fjölskyldumeðlimir ekki nefndir.¹⁰⁵ Stafsetning er höfð með sama hætti og er í þeim heimildum sem stuðst er við.

1. Sigfus Bjornson.
2. Fridrik Eymundson.
3. Sigríður Fredericks.
4. Arni Hannesson.
5. Hjalmar Hjalmarsson.
6. Bjarni Ingimundarson.
7. Tomas Ingimundsson.
8. Johann Johannsson.
9. Bodvar Johnson.
10. Gisli Johnson.
11. Olafur Johnson.
12. Jens Laxdal.
13. Bjorn Olafson.
14. Ingimundur Olafson.
15. Olafur Olafson.
16. Magnus Peterson.
17. Vilhjalmur Peterson.
18. Bjarni Stephanson.
19. Einar J. Sudfjord.
20. Jon Thordarson.
21. Asmundur Thorsteinson.
22. Vigfus Thorsteinson.
23. Bjarni Tomasson.
24. David Valdimarson.¹⁰⁶

---

¹⁰⁵ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.92.

¹⁰⁶ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.92.

Nöfn þeirra sem settust að í Hólahverfi

Listinn yfir landnema í Hólahverfi inniheldur nöfn þeirra sem settust þar að 1887. Á þessum lista eru ekki nöfn barna og einnig vantar eftirnöfn eiginkvenna.¹⁰⁷ Stafsetning er höfð með sama hætti og er í þeim heimildum sem stuðst er við.

1. Anderson, John Hjaltalin og Eyjolfa.
2. Anderson, Sigurður og konan hans.
3. Bartils, Jon Jonsson og Palina.
4. Eggertson, Guðni og Mikkalina.
5. Frimann, Gunnlaugur.
6. Guðbrandson, Sigurður og Thorbjörg.
7. Guðmundsson, Jon og Kristin.
8. Helgason, Teitur.
9. Hjalmarson, Hjalmar og Jofriður.
10. Ingimarson, Magnus og Vilborg.
11. Johnson, Finnur og Guðrun.
12. Johnson, John August.
13. Johnson, Jon Julius og Anna.
14. Johnson, Julius Guðmundur og Laura Sesselja.
15. Johnson, Sigurður og Thora.
16. Johnson, Snorri og Sigríður.
17. Kolbinson, (einnig þekktur sem Kolbeinsson) Thordur og Guðríður.
18. Kristjanson, Guðlaugur.
19. Oddson, Oddur.
20. Olafson, Guðmundur og Sigríður Valgerður.
21. Olafson, Jorundur.
22. Sigurdson, Helga Sigríður – (ekkjá).
23. Thorsteinson, Eiríkur og Guðbjörg.
24. Thorsteinson, Guðmundur og Kristin.
25. Thorsteinson, Jon og Markusina.
26. Thorsteinson, Tryggvi og Johanna Rosa.
27. Vigfusson, Narfi og Anna.¹⁰⁸

---

¹⁰⁷ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.116-117.

¹⁰⁸ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.116-117.

Nöfn þeirra sem settust að við Foam-vatn

Á þessum lista eru ekki nöfn barna og einnig vantar eftirnöfn eiginkvenna. Á listanum eru einng nöfn þeirra sem komu til Foam-vatns á milli 1882 og 1902.¹⁰⁹ Allir á listanum bjuggu fyrst í Þingvallabyggð, nema Guðmundur Johnson sem kom beint frá Íslandi.¹¹⁰ Stafsetning er höfð með sama hætti og er í þeim heimildum sem stuðst er við.

1. Bildfell, Gisli og Valgerður.
2. Bjarnason, Johannes og Lilja.
3. Gabrielson, Christjan og Halldora.
4. Halldorsson, Narfi og Astriður.
5. Halldorsson, Sveinn og Guðfinna Kristin.
6. Helgason, Christjan og Halldora.
7. Inge, Ingimundur Eiriksson og Steinunn.
8. Ketilson, Ketill og Lucia.
9. Ketilson, Ofeigur og Guðbjörg.
10. Jasonson, Bjarni og Guðrun.
11. Johnson, Bernard og Valgerður.
12. Johnson, Guðmundur.
13. Johnson, Lafrans.
14. Markússon, Þorsteinn og Rosa Lilja.
15. Narfason, Guðbrandur og Anna Margret.
16. Olafson, Stefan og Guðrun.
17. Paulson, Thomas og Thorunn.
18. Sigurdson, Helgi.
19. Thorsteinson, Thorsteinn og Anna Ingibjörg.¹¹¹

---

¹⁰⁹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.125-126.

¹¹⁰ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.126.

¹¹¹ Lindal, *The Saskatchewan Icelanders – A strand of the Canadian Fabric*, bls.126.